

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Aleksander Stępkowski

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie protestu wyborczego J. S.
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej oraz Prokuratora
Generalnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych 30 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

Aleksander Stępkowski Adam Redzik Paweł Wojciechowski

UZASADNIENIE

J.S. (dalej także: Wnosząca protest), 13 czerwca 2025 r. wniosła protest przeciwko ważności wyborów Prezydenta RP przeprowadzonych w dniu 1 czerwca 2025 r. domagając się stwierdzenia nieważności wyborów we wszystkich okręgach wyborczych zarzucając:

1. nadużycia prawa poprzez tworzenie komitetów wyborczych, które nie zgłaszały kandydata na Prezydenta RP, ale wskazywały kandydatów na członków obwodowych komisji wyborczych przez co powstawała przewaga przy losowaniu składów poszczególnych komisji dla osób

- powiązanych z partią Prawo i Sprawiedliwość, a więc sprzyjających Karolowi Nawrockiemu,
2. używania nielegalnej aplikacji do blokowania głosowania osobom uprawnionym i komunikacji pomiędzy sztabem Karola Nawrockiego, a członkami OKW,
 3. fałszowania protokołów wyborczych poprzez zamianę liczby głosów otrzymanych przez poszczególnych kandydatów ze szkodą dla Rafała Trzaskowskiego,
 4. fałszowania głosów w poszczególnych komisjach wyborczych.

Na podstawie powyższych zarzutów Wnosząca protest wniosła o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z ponownego przeliczenia głosów we wszystkich OKW w całym kraju na fakt nieprawidłowości przy liczeniu i ustalaniu wyników wyborczych w poszczególnych OKW oraz na okoliczność nieprawidłowego liczenia głosów, czyli fałszerstw wyborczych.

II.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

II.1. Wolne, równe, powszechne i bezpośrednie wybory realizowane w głosowaniu tajnym są świętem i istotą demokracji, stanowiąc emanację kluczowej zasady ustrojowej Rzeczypospolitej Polskiej z art. 2 Konstytucji RP. To w akcie wyborczym każdy uprawniony realizuje swoje prawo do partycypacji we władzy; wyboru swoich przedstawicieli czy też głowy państwa – Prezydenta RP. Wybory muszą być zatem przeprowadzone w sposób gwarantujący, że głosy wyborców zostaną policzone zgodnie z prawem, a wszelkie mogące wystąpić nieprawidłowości i przestępstwa związane z aktem wyborczym zostaną wyjaśnione. Szczególnym instrumentem służącym każdemu wyborcy jest protest wyborczy, który – w przypadku wyborów do Sejmu RP, Senatu RP oraz na urząd Prezydenta RP, zgodnie z Konstytucją RP, wnosi się bezpośrednio do Sądu Najwyższego. Sąd Najwyższy rozpoznaje je a następnie rozstrzyga o ważności wyborów. Ten model ustrojowy sądowej kontroli wyborów do głównych organów władzy jest utwierdzony polską szczególną tradycją sięgającą Konstytucji RP z 17 marca 1921 r. (art. 19).

II.2. W przypadku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru na zasadach określonych w ustawie. Zasady te zostały zawarte w przepisach ogólnych art. 82 i art. 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (dalej także: k.wyb.) oraz – w odniesieniu do wyborów Prezydenta RP – w przepisach szczególnych art. 321-323 k.wyb.

II.3. Materialnoprawne podstawy protestu wyborczego określone zostały natomiast w art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb., zgodnie z którym przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

- 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub
- 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

II.4. Wymagania formalne protestu określono w art. 321 k.wyb., zgodnie z którym protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą (dalej także: PKW), przy czym nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego (§ 1).

II.5. Protesty wyborcze składa się do Sądu Najwyższego osobiście (wyjątek od zasady reprezentacji przez profesjonalnego pełnomocnika) lub przez pełnomocnika. Zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w proteście zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których

opiera owe zarzuty. Z uwagi na to, że protest wyborczy jest środkiem procesowym o indywidualno-konkretnym charakterze, należy konkretnie wskazywać w nim naruszenia i przedstawiać dowody ich popełnienia, a co najmniej uprawdopodobnić prawdziwość zarzutów.

II.6. Możliwość rozpoznania protestu wyborczego warunkowana jest wskazanymi wyżej wymogami, ale ponadto protest musi spełniać minimalne warunki pisma procesowego określone w art. 126 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 z późn. zm., dalej także: k.p.c.), w tym zawierać m.in. własnoręczny podpis (odpowiednio art. 126 § 1 pkt 6 k.p.c.). Protest wyborczy to pierwsze pismo w sprawie, wobec czego powinien zawierać m.in. numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) lub numer identyfikacji podatkowej (NIP) wnoszącego protest (odpowiednio art. 126 § 2 pkt 2 k.p.c.). Podkreślić też należy, że w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawach z protestów wyborczych nie wzywa się do usunięcia braków formalnych, a przepisy art. 130 § 1-2 oraz art. 130^{1a} § 1-3 k.p.c. nie mają zastosowania (uchwała Sądu Najwyższego z 25 października 2023 r., I NZP 8/23).

II.7. W analizowanym proteście prawidłowo podano dane osobowe Wnoszącego protest, w tym numer PESEL. Nie wskazano jednak w której obwodowej komisji wyborczej Wnosząca protest realizowała swoje czynne prawo wyborcze. Ponadto rozpatrywany protest nie odpowiada także innym wymogom formalnym, co zostanie szczegółowo wyjaśnione poniżej.

II.8. Zarzut z pkt. I.1. ppkt 1 wykracza poza materialnoprawne podstawy wniesienia protestu, o których mowa w art. 82 § 1 k.wyb. Nie jest on związany z przebiegiem głosowania, ustaleniem wyników głosowania lub wyników wyborów.

Tryb i zasady powoływania komisji wynikają z przepisów Kodeksu wyborczego oraz wydanej na jej podstawie uchwały nr 11/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 27 lutego 2019 r. w sprawie powoływania obwodowych komisji wyborczych w obwodach głosowania utworzonych w kraju, w wyborach do Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz do Parlamentu Europejskiego (M.P. poz. 267, z późn. zm.). Wnosząca protest nie wskazała, by doszło do jakiegokolwiek naruszenia wskazanych regulacji. Analiza treści protestu prowadzi do wniosku, że Wnosząca protest ma zastrzeżenia do samej koncepcji przyjętej przez ustawodawcę, co jednak nie może być przedmiotem protestu wyborczego.

II.9. W odniesieniu do zarzutów z pkt. I.1 ppkt 2-4 należy wskazać, że Wnosząca protest nie przedstawiła ani nie przywołała żadnych dowodów na ich poparcie. Nie uprawdopodobniła też, że ewentualne naruszenia – o ile do nich doszło – wpłynęły na końcowy wynik wyborów. Zarzuty przedstawione przez Wnoszącą protest są ogólnikowe i opierają się wyłącznie na spekulacjach funkcjonujących w opinii publicznej. Nie wskazują w których dokładnie obwodowych komisjach wyborczych doszło do nieprawidłowości. Brakuje też wskazania choćby jednego wyborcy, który został pozbawiony realizacji czynnego prawa wyborczego na skutek korzystania przez członków organów wyborczych ze wskazanej przez Wnoszącą protest aplikacji do weryfikacji zaświadczeń o prawie do głosowania w miejscu pobytu.

Odnosząc się do wniosku o ponowne przeliczenie głosów we wszystkich obwodowych komisjach wyborczych w całym kraju, należy zwrócić uwagę, że tak sformułowany wniosek nie spełnia wymogu z art. 235¹ zdanie pierwsze k.p.c. Zgodnie z tym przepisem „we wniosku o przeprowadzenie dowodu strona jest obowiązana oznaczyć dowód w sposób umożliwiający przeprowadzenie go oraz wyszczególnić fakty, które mają zostać wykazane tym dowodem”. Żądanie przeliczenia głosów nie jest wnioskiem dowodowym, który ma na celu wykazanie prawdziwości konkretnych twierdzeń co do konkretnych uchybień, gdyż te nie zostały w ogóle wskazane, ale ma stanowić środek poszukiwania naruszeń, które być może – w subiektywnej ocenie Wnoszącej protest – wystąpiły.

II.10. Na marginesie wskazać trzeba, że Wnosząca protest odwołała się do nieprawidłowości w liczeniu głosów dotyczących obwodowych komisji wyborczych „w Krakowie” i „w Mińsku Mazowieckim”. Wnosząca protest

nie sprecyzowała dokładnie, które komisje miała na myśli, jednak warto wskazać, że Sąd Najwyższy przeprowadził dowód z oględzin kart do głosowania w Obwodowych Komisjach Wyborczych nr 95 w Krakowie i nr 13 w Mińsku Mazowieckim wyrażając opinię, że doszło tam do nieprawidłowości w przenoszeniu prawidłowo policzonych głosów do protokołu poprzez przypisanie głosów jednego kandydata drugiemu kandydatowi, co jednak nie miało wpływu na końcowy wynik wyborów (I NSW 91/25).

II.11. Na koniec Sąd Najwyższy wskazuje, że tożsame zarzuty jak te, które zostały podniesione w rozpatrywanym proteście wyborczym były również przedmiotem oceny Sądu Najwyższego w ramach rozpoznawania protestów o sygn. akt I NSW 238/25 oraz I NSW 208/25

II.12. Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, na podstawie art. 322 § 1 zd. 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 1 k.wyb., orzekł jak w sentencji.

Aleksander Stępkowski Adam Redzik Paweł Wojciechowski

sk

[a.ł]